EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2012.10.29.
COM(2012) 630 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK A VEGYI ANYAGOK BIZTONSÁGOS HASZNÁLATÁRÓL SZÓLÓ KÖZLEMÉNYRŐL

(EGT-vonatkozású szöveg)

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK A VEGYI ANYAGOK BIZTONSÁGOS HASZNÁLATÁRÓL SZÓLÓ KÖZLEMÉNYRŐL

(EGT vonatkozású szöveg)

Glosszárium:

ECHA	Európai Vegyianyag-ügynökség
CLP-rendelet	Az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló 1272/2008/EK rendelet
GHS	vegyi anyagok osztályozásának és címkézésének egyetemes harmonizált rendszere
REACH	A vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló 1907/2006/EK rendelet
RCN	Kockázatkommunikációs hálózat
MSCA	Tagállamok illetékes hatóságai
SDS	Biztonsági adatlap

1. Bevezetés

Az Európai Unió tájékoztató rendszereket fejleszt ki a vegyi anyagok veszélyes tulajdonságaira és szabályozási intézkedéseire 1967 óta[1] az anyagokra, 1988[2] óta pedig a keverékekre vonatkozóan (korábban: készítmények). Az egyes országokban használt osztályozási rendszerek azonban eltértek egymástól és nem mindig voltak összeegyeztethetőek, amely sokszor ugyanazon vegyipari termék esetében több címke és biztonsági adatlap használatát tette szükségessé.

Az 1992. évi ENSZ Konferencia a Környezetről és Fejlődésről éppen ezért nemzetközi megbízást adott a veszélyességi osztályozás 2000-ig való harmonizálására. Ennek eredményeképpen 2002-ben jóváhagyták, a következő évben pedig közzétették a vegyi anyagok osztályozásának és címkézésének egyetemes harmonizált rendszere (GHS) első

[1] A Tanács 1967. június 27-i 67/548/EGK irányelve a veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről (HL L 196., 1967.8.16., 1. o.).

[2] A Tanács 1988. június 7-i 88/379/EGK irányelve a veszélyes készítmények osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről (HL L 187., 1988.7.16., 14. o.).

változatát. Azóta a GHS-t kétévente frissítik. A GHS az ENSZ-nek a vegyi anyagok veszélyeinek azonosítására és a felhasználóknak ezen veszélyekről szabványos jelölések (piktogramok) és a csomagolás címkéjén feltüntetett kifejezések, valamint biztonsági adatlapok (SDS) révén való tájékoztatására szolgáló rendszere.

A CLP-rendelet a vegyi anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló uniós rendelet[3]. Ez a rendelet összehangolja a vegyi anyagok osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló korábbi uniós jogszabályokat a GHS-sel. A CLP-rendelet célja az emberi egészség és a környezet védelmének megerősítése, valamint a vegyi anyagok és keverékek szabad mozgásának biztosítása, a versenyképesség fokozása és az innováció ösztönzése.

A CLP-rendelet 2009. január 20-án lépett hatályba. A rendelet értelmében az anyagok osztályozásának az új szabállyal való összehangolására vonatkozó határidő 2010. december 1-je volt. A keverékekre vonatkozó határidő 2015. június 1-je. A CLP-rendelet végül fel fogja váltani az anyagok osztályozására, címkézésére és csomagolására vonatkozó korábbi szabályokat (67/548/EGK irányelv) és a készítményekre vonatkozó jelenlegi szabályokat (1999/45/EK irányelv) az átmeneti időszakot követően.

A CLP-rendelet 34. cikke megállapítja, hogy:

1. *Az Ügynökség 2012. január 20-ig tanulmányt készít a különböző anyagok és keverékek biztonságos használatára vonatkozó tájékoztatásnak a lakossághoz való eljuttatásáról, valamint a címkéken feltüntetendő kiegészítő információk esetleges szükségességéről. A tanulmányt az illetékes hatóságokkal és az érdekelt felekkel konzultálva, adott esetben a kapcsolódó legjobb gyakorlatra építve kell elkészíteni.*

2. *A címkézésre vonatkozóan e címben előírt szabályok sérelme nélkül, a Bizottság az (1) bekezdésben említett tanulmány alapján jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, és indokolt esetben jogalkotási javaslatot terjeszt elő e rendelet módosítása céljából.*

Az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) értékelte az egész Európára kiterjedő Eurobarométer felmérés és egy további, a kockázatok megítélésével kapcsolatos, célzottabb tanulmány megállapításait. Az Ügynökség ennek eredményeképpen 2012. január 20-án kiadta tanulmányát a CLP-rendelet 34. cikkének (1) bekezdésével összhangban. Ez a jelentés az ECHA által készített tanulmány alapján, a CLP-rendelet 34. cikkének (2) bekezdésével összhangban készült.

2. A vegyi anyagokra vonatkozó tájékoztatásnak a lakossághoz való eljuttatásáról szóló tanulmány

A CLP-rendelet beépíti az ENSZ szintjén elfogadott osztályozási kritériumokat és címkézési szabályokat az uniós jogszabályba. Az alapelvek valójában elég hasonlóak a korábbi uniós jogszabályhoz. A rendelet előírja a vállalkozások számára, hogy a forgalomba hozatal előtt megfelelően végezzék el a veszélyes vegyi anyagok osztályozását, címkézését és csomagolását.

[3] Az Európai Parlament és a Tanács 1272/2008/EK rendelete az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról (HL L 353., 2008.12.31. 1. o.).

A CLP-rendelet szerint a vegyi anyagok veszélyeire vonatkozó, a címkézés révén megvalósított kommunikáció [4] a legjobb módja a lakosság vegyi anyagok biztonságos használatáról való tájékoztatásának. A CLP-rendelet szerinti, veszélyt jelző címke főként a következő elemeket tartalmazza:

a) a veszélyt jelző piktogram (a CLP-rendelet V. mellékletében meghatározottak szerint), ez olyan grafikai kompozíció, amely egy szimbólumot és egyéb grafikai elemeket foglal magába, amelyek célja az adott veszéllyel kapcsolatos egyedi információk közlése;

b) egy figyelmeztetés, amely a veszélyek súlyosságának relatív szintjét jelezve (pl.: veszélyes, figyelem) tájékoztatja az olvasót a potenciális veszélyről;

c) óvintézkedésre vonatkozó mondat, amely egy veszélyes anyag vagy keverék használata vagy ártalmatlanítása miatti, az anyagnak vagy keveréknek való expozíció káros hatásainak a lehető legkisebbre csökkentése vagy megelőzése céljából javasolt intézkedést írja le;

d) figyelmeztető mondat, amely leírja a veszélyes anyag vagy keverék jelentette veszély természetét, beleértve adott esetben a veszély mértékét is (a figyelmeztető mondatok egységesek és a CLP-rendelet IV. melléklete tartalmazza ezeket).

A CLP-rendelet 34. cikkének (1) bekezdésével összhangban az ECHA tanulmányt készít a különböző anyagok és keverékek biztonságos használatára vonatkozó tájékoztatásnak a lakossághoz való eljuttatásáról, valamint a címkéken feltüntetendő kiegészítő információk esetleges szükségességéről. A tanulmány két fő elemre épült:

a) egy 2010-ben, az Eurobarométer által végzett közvélemény-kutatásra, amely az európai polgároknak a címkék felismerésére és a kapcsolódó veszélyt jelző piktogramok ismeretére vonatkozó megítélését vizsgálta. A felmérésben több mint 26 000 személy vett részt a tagállamokban és a 2011-ben közzétett eredmények reprezentatívan képviselik az 500 millió uniós polgár véleményét.

b) egy, a kockázat észlelése, kutatása és elemzése terén tapasztalattal rendelkező európai tudományos szakemberek által 2011-ben elvégzett további kvalitatív felmérésre, amelynek célja, hogy további elemeket nyújtson a közvélekedésről és az egyéni viselkedési mintákról. A felmérés 3 tagállamban összesen 240 polgárral végzett kikérdezés eredményeit tartalmazza, és célja, hogy feltárja, az emberek mi alapján értékelik a vegyipari termékeket, és ezek a döntések hogyan függnek össze a biztonsági szempontból releváns viselkedésformákkal.

2012. január 20-án az ECHA továbbította a „*Study on the Communication on Safe Use of Chemicals to the General Public*" (*Tanulmány a vegyi anyagok biztonságos használatára vonatkozó tájékoztatásnak a lakossághoz való eljuttatásáról)* című jelentését[5] a Bizottságnak. A következő részekben a jelentés összefoglalja a tanulmány főbb megállapításait, összehasonlítja azokat más nemzetközileg elismert szervezetek (ENSZ, az ENSZ Képzési és Kutatóintézete stb.) által készített hasonló jelentésekkel, és következtetéseket von le arra vonatkozóan, hogy indokolt-e a CLP-rendelet módosítása vagy sem.

---

[4] A „veszélyes" kifejezés a vegyi anyagoknak és keverékeknek a CLP-rendeletben meghatározott kritériumok alapján meghatározott azon belső képességére utal, hogy kedvezőtlen hatást gyakoroljanak az emberi egészségre vagy a környezetre.

[5] A tanulmány az ECHA honlapján olvasható: http://echa.europa.eu/documents/10162/13559/clp_study_en.pdf

3. A vegyi anyagokra vonatkozó tájékoztatásnak a lakossághoz való eljuttatásával kapcsolatos megállapítások

3.1. A CLP-rendeletben meghatározott piktogramok és egyéb címkeelemek felismerése és jelentésének ismerete

Az ECHA tanulmányához készített felmérések azt hangsúlyozták, hogy az új, veszélyt jelző piktogramok felismerésének és jelentésük ismeretének szintje jelentős mértékben eltér az egyes tagállamokban, és a lakosság általában véve csak kis mértékben ismeri a vegyipari termékek használata esetén szükséges biztonsági intézkedéseket. A felmérések rávilágítottak emellett arra, hogy a válaszadók többsége a vegyipari termékekkel kapcsolatos veszélyekről kapott tájékoztatást csak mérsékelten érezte megfelelőnek vagy nem megfelelőnek találta.

Az Eurobarométer felmérés különösen kihangsúlyozta, hogy annak meghatározásának, hogy egy vegyipari termék veszélyes-e, az EU egészében az a legáltalánosabb módja, hogy elolvassák a biztonsági előírásokat. Ez megerősítésre került a legveszélyesebbnek tartott termékek, a növényvédő szerek és rovarölő szerek esetében (a válaszadók 50 %-a mindig elolvassa a biztonsági előírásokat az adott termék használata előtt). Ezzel szemben más termékkategóriák, például az autóápolási termékek és a háztartási tisztítószerek esetében a válaszadók kevesebb mint harmada nyilatkozott úgy, hogy használat előtt elolvassa a biztonsági előírásokat.

A kockázatészleléssel kapcsolatos második felmérés azt hangsúlyozta, hogy a kockázatészlelés és a biztonságos viselkedés közötti korreláció meglehetősen alacsony. Ez azt jelenti, hogy a kockázatészlelés önmagában még nem jelent elegendő ösztönzést a biztonságos viselkedésre. Éppen ellenkezőleg, úgy tűnik, hogy az érzelmek által meghatározott viselkedésmód és a múltbéli tapasztalatok ennél sokkal fontosabb szerepet töltenek be.

Az ECHA tanulmányában szereplő két fent említett felmérés visszajelzései szerint egyes új, veszélyt jelző piktogramokat jól ismer a lakosság (lásd az 1. ábrát), míg másokat nem.

Fontos emlékeztetni arra, hogy a CLP-rendelet által bevezetett számos új piktogram hasonlít a korábbi uniós jogszabály szerinti meglévő címkékhez, egyes piktogramok esetében az egyetlen világosan látható különbség a háttér színe (narancssárga a korábbi, fehér az új piktogramon), és a piktogram formája (négyzet a korábbi, piros rombusz az új, CLP-rendelet szerinti piktogramokon).

1. ábra A gyúlékonyságot jelző új, CLP-rendelet szerinti piktogram, valamint a korábbi piktogram, a lakosság jelentős része (több mint 80 %) ismeri ezek jelentését.

Rendszerint a korábbihoz hasonló piktogramok jelentését is helyesen értelmezik (lásd a 2. ábrát).

http://gordon.dewis.ca/wp-content/uploads/2008/07/image.png

2. ábra: A robbanóanyagokat jelző új, CLP-rendelet szerinti piktogram, valamint a korábbi piktogram, a lakosság jelentős része (több mint 80 %) ismeri a jelentését.

Nem meglepő, hogy az új, CLP-rendelet szerinti piktogramokat, amelyeknek nincsen hasonló „elődje" a korábbi uniós jogszabály értelmében, a lakosság kis része ismeri vagy érti a jelentését (lásd a 3. ábrát).

3. ábra: Súlyos egészségügyi kockázatot jelző új, CLP-rendelet szerinti piktogram, korábban nem létezett, a lakosság nagyon kis része ismeri és érti a jelentését (20 %, illetve 12 %).

Néhány konkrét esetben azonban a megállapítások kissé meglepőek voltak:

- az új „felkiáltójel" piktogram (lásd a 4. ábrát) a megkérdezettek 59 %-ának volt ismerős, annak ellenére, hogy ennek nem volt hasonló korábbi változata az uniós rendszerben. a piktogram jelentését (egészségügyi kockázat)[6] azonban a válaszadók mindössze 11 %-a ismerte.
- a „halálfej" piktogram (lásd az 5. ábrát) jelentését a megkérdezettek mindössze egyharmada ismerte, míg más tanulmányok azt mutatták, hogy az ábrák ismertsége sokkal nagyobb mértékű[7].

[6] Úgy vélik, hogy a szimbólum ismerete abból ered, hogy az emberek különböző összefüggésben, például közúti jelzéseken találkoznak a felkiáltó jellel.

[7] 108. sz. Környezetvédelmi kutatás (2008), 419–427. o., valamint a spanyol Nemzeti Fogyasztóvédelmi Intézet 2011. évi „Termékbiztonság. Piktogramok: Biztonság és veszély" című jelentése. Meg kell jegyezni azonban, hogy az ECHA-tanulmányban a fogyasztókat arra kérték, hogy határozzák meg a piktogram jelentését, és nem adták oda nekik a lehetséges válaszok listáját, míg más tanulmányok esetében ezt lehet, hogy megtették.

4. ábra: Az egészségügyi kockázatot jelző új, CLP-rendelet szerinti piktogram, amelyet a lakosság 59 %-a ismert, de csak 11 % értette a jelentését.

5. ábra: Az akut toxicitást jelző új, CLP-rendelet szerinti piktogram, valamint a korábbi piktogram, a lakosság kis része (33%) ismeri ezek jelentését.

A figyelmeztetésekre vonatkozóan az Eurobarométer felmérés rávilágított, hogy általában véve az uniós lakosság túlnyomó része a „veszélyes" kifejezést erőteljesebbnek tartja, mint a „figyelem" kifejezést. Néhány tagállamban azonban az eredmények eltérőek voltak, amely kihangsúlyozza, hogy a szabványosítás és fordítás a 27 uniós tagállam különböző nyelvei között továbbra is kihívást jelent.

Végül nem számoltak be konkrét megállapításokról a figyelmeztető és az elővigyázatosságra vonatkozó mondatok jegyzékének ismeretére vonatkozóan. A veszély közlése kapcsán ezen elemek fontos szerepe miatt további vizsgálatokat kell folytatni a figyelmeztető és az elővigyázatosságra vonatkozó mondatok megértési szintjének értékelése érdekében.

3.2. A tudatosságnövelő tevékenységek és a képzés szükségessége

A CLP-rendelet szerinti piktogramok felismerési és megértési szintjéből következő első egyértelmű eredmény, hogy tudatosságnövelő tevékenységekre van szükség ahhoz, hogy a lakosság nagyobb aránya felismerje és megértse az új CPL-rendelet szerinti címkéket.

Meg kell jegyezni azonban, hogy az új címkézés jelenleg csak a vegyi anyagok esetében kötelező, míg a lakosság számára értékesített vegyipari anyagok túlnyomó többsége valójában keverék, amelyekre a CLP-rendelet csak 2015. június 1-jétől vonatkozik. Mindazonáltal fontos növelni a lakosság tudatosságát és elősegíteni a veszélyt jelző címkék, valamint az azokhoz kapcsolódó biztonsági intézkedések megértését.

Az ECHA által készített tanulmány megállapításai szerint a tudatosságnövelő tevékenységeknek figyelembe kell venniük a tagállamok veszélyhelyzetre vonatkozó észlelési mintáit, és a tevékenységeknek a lakosságra, valamint olyan külön célközönségre kell irányulniuk, mint a családok, a különálló háztartások, az iskoláskorú gyerekek stb., különböző didaktikai eszközök segítségével (honlapok, szórólapok, audiovizuális anyagok stb.).

Az egyes vegyipari termékek veszélyeinek észlelése valójában jelentősen eltérő az egyes tagállamokban, sőt még egy tagállamon belül is különbözik a lakosság alcsoportjai között. Következésképpen a kommunikációs és tudatosságnövelő tevékenységeknek differenciált módon kell megcélozniuk a tagállami célközönséget, figyelembe véve a nyelvi akadályokat és a megfelelő kommunikációs csatornákat, például az okos média alkalmazásokat, a közösségi médiát.

Ezeknek a tevékenységeknek általában az alábbiakra kell összpontosulniuk:

- felfrissíteni a tudást/megismertetni a lakosságot az új piktogramokkal és figyelmeztetésekkel,
- a tudatosság növelése érdekében arra ösztönözni a lakosságot, hogy valóban elolvassák a címkét és megnézzék a piktogramokat, a figyelmeztető és elővigyázatosságra vonatkozó mondatokat,
- a hamis biztonságérzet csökkentése érdekében tájékoztatást adni a veszélyes termékek nem megfelelő kezeléséből adódó lehetséges következményekről.

A tudatosságnövelő tevékenységeket hozzá kell igazítani az érintett köz- és magánszervezetek intézményi kapacitásához és rendelkezésre álló forrásaihoz. A tevékenységeket emellett célzott üzenetekkel különböző helyszínekhez is hozzá kell igazítani, például értékesítési helyszíneken, köztereken, iskolákban és otthonokban.

A célcsoportok közül talán a gyerekek a legérzékenyebbek, megfelelően kell őket tájékoztatni az egyes termékek veszélyeiről. Egyedi oktatási anyagokat kell kidolgozni az iskolák számára – egyes tagállamok már jelenleg is folytatnak ilyen jellegű tevékenységet[8].

A tanulmány előkészítése és elvégzése során az ECHA az Ügynökség 2008 őszén létrehozott kockázatkommunikációs hálózatával (RCN) folytatott széles körű konzultációra támaszkodott. Az RCN egyik feladata egy olyan mechanizmus kidolgozása, amely az információ- és tapasztalatcserét, valamint az esettanulmányok és a bevált gyakorlat cseréjét segíti a REACH-rendelet szerinti illetékes hatóságoknál és az ECHA-n belül a kockázatkommunikáció koordinálásáért felelős személyek között. A hálózat ezáltal segíthet a tagoknak a lakossággal a vegyi anyagok kockázatairól és biztonságos használatáról folytatott kommunikációval kapcsolatos igényeik kielégítésében, elkerülve a közigazgatási szervek egymásnak ellentmondó üzeneteit, és kialakítva a legjobb gyakorlatot a kockázatkommunikáció terén.

Ezenfelül az ECHA, valamint a tagállamok illetékes hatóságai és azok CLP-rendeletre szakosodott szakértői közötti, illetve a tagállamok CLP-rendelettel kapcsolatos információs szolgálataira (a tagállami REACH és CLP információs szolgálatokból álló HelpNet hálózaton keresztül) is kiterjedő rendszeres kapcsolat révén az Ügynökség megfelelő helyzetben van ahhoz, hogy fenntartsa és koordinálja a CLP-rendelettel kapcsolatos tudatosságnövelő tevékenységeket.

3.3. A termék megjelenése és a veszélyességre vonatkozó információ a címkén

Az ECHA által készített tanulmány rávilágított arra, hogy az egyes vegyipari termékek veszélyeivel kapcsolatos, a csomagoláson egyértelműen vagy rejtve szereplő üzenetek felülírhatják a CLP-címkén szereplő üzeneteket. Az alábbi tényezők például mind jelentősen befolyásolhatják a veszélyek felismerését:

- a csomagolás alakja és színe (piros/fekete a zöld/fehér színek helyett),
- az „ártatlansághoz” kapcsolható vizuális elemek a terméken (képek például egy gyermekről, édesanyáról, virágról, fáról stb.),
- egy márka ismertsége és megítélése,

[8] Az ECHA kockázatkommunikációs hálózata szolgáltat intézményi fórumot a tagállamok számára, hogy a vegyi anyagok biztonságos használatáról szóló tájékoztatással kapcsolatos tapasztalataikat megosszák egymással: http://echa.europa.eu/en/web/guest/about-us/partners-and-networks/risk-communication-network

- a termék inkább „természetesebbnek”, semmint iparinak tűnik kétértelmű vizuális elemek miatt (vadállatokat, erdőt stb. idéző minták).

Az ECHA által készített tanulmány javaslata szerint az ipart ösztönözni kell arra, hogy a termékek megjelenését és csomagolását jobban összhangba hozza a címkéken szereplő veszélyességre vonatkozó információkkal, a címke üzenetének felerősítése érdekében használja ki a viselkedés-ösztönzőket, ezáltal ösztönözve a felhasználók megfelelő biztonságos viselkedését. Az ECHA szerint valójában egy vonzó csomagolásnak nem szabad arra ösztönöznie egy felhasználót, hogy figyelmen kívül hagyja vagy túl könnyedén vegye a CLP-rendelet által kötelezően előírt figyelmeztetéseket.

A termékekkel kapcsolatos veszélyekre vonatkozó, a csomagolás megjelenése és a címke tartalma által kifejezett „üzenetek” összehangolására tett erőfeszítés a vegyi anyagok biztonságos használatát érintő tudatosságnövelés és viselkedés javításának egyik lehetséges eszköze lehet. A hatóságok, gyártók és forgalmazók – az állami és magánszektor önkéntes közös fellépése révén – az önszabályozó intézkedések ösztönzésére törekedhetnek ezen a területen (meg kell jegyezni, hogy jelenleg is zajlanak kezdeményezések, amelyek kapcsán az ipar önkéntes tájékoztató kampányokat szervez a felhasználók tudatosságának növelése, és saját termékeik biztonságos használatának ösztönzése érdekében[9]).

Végezetül mérlegelni kell azt is, hogy a veszélyekre vonatkozó figyelmeztetések felhasználók általi megítélésével kapcsolatos korábbi tanulmányok azt mutatták, hogy elterelheti a felhasználók figyelmét, ha a címkén túl sok, a lehetséges veszélyekre vonatkozó információ található[10]. Ezzel ellentétben a speciális veszélyekre vonatkozó figyelmeztetések (piktogramok) fokozhatják a figyelmet és ezáltal erősíthetik a fogyasztóvédelmet.

A címkézésre vonatkozó követelmények lehetséges módosításainak éppen ezért a tartalom egyszerűsítésére és az elrendezés javítására kell összpontosítaniuk, ahelyett, hogy további információk feltüntetését javasolnák.

3.4. Új elemzés 2015 után

Ahogy az korábban is kifejtésre került, mindkét helyszíni felmérés tartalmazott visszajelzést a legfontosabb kockázatkommunikációs elemek és az egyes CLP-rendelet szerinti piktogramok felismerésére és megértésére (vagy annak hiányára) vonatkozóan. A felmérések megállapításai szerint egyes veszélyt jelző piktogramokat kevesen ismernek vagy értenek.

Ez nem meglepő, tekintettel arra, hogy a CLP-rendelet III. címében (*„A veszély közlése címkézés formájában”*) és IV. címében (*„Csomagolás”*) található rendelkezések 2010. december 1-jén kizárólag a veszélyes anyagokra vonatkozóan léptek hatályba (lásd a CLP-rendelet 62. cikkét).

Ezenfelül a fogyasztók által használt vegyipari termékek túlnyomó többsége valójában több anyagot tartalmazó keverék. A CLP-rendelet rendelkezései csak 2015. január 1-jét követően lesznek kötelező érvényűek a keverékekre. Az átmeneti időszakban a korábbi címkézési rendszert és a keverékekre vonatkozó veszélyt jelző piktogramokat (1999/45/EK irányelv)

---

9 http://www.cleanright.eu/

10 A címkék érthetőségével kapcsolatos tanulmány a veszélyes készítményekről szóló 88/379/EGK irányelv alapján, 1999., Európai Bizottság, DG III., UN GHS 4. felülvizsgált kiadás, 2012., 5. melléklet, fogyasztási cikkek címkézése a sérülés valószínűsége alapján.

kell továbbra is alkalmazni. A fogyasztók ezért továbbra is főként a régi piktogramokkal fognak találkoznak a megvásárolt vegyipari termékeken.

Tekintettel arra, hogy a CLP-rendelet 34. cikkének (1) bekezdése alapján 2012. január 20-a a határidő, az ECHA tanulmányát idő előtt kellett elvégezni, miközben az Eurobarmoéter felmérés már zajlott (2010 novembere és decembere között), annak ellenére, hogy a lakosság még szinte egyáltalán nem találkozott az új piktogramokkal a valós életben. Amikor további információk gyűjtése érdekében elvégezték a „kvalitatív kutatást" (2011 júliusában), az anyagok címkézésére és csomagolására a CLP-rendelet szerinti piktogramok használatát előíró kötelezettség még csak kevesebb mint egy éve volt érvényben, míg a keverékeket továbbra is szinte kizárólag a korábbi jogszabály értelmében címkézték.

Ezért helyénvalónak tűnik az európai polgárok piktogramokra vonatkozó ismereteinek szintjét felülvizsgálni egy későbbi időpontban, amikor a piktogramokra vonatkozó tapasztalataik és ismereteik kibővültek, lehetőség szerint azt követően, hogy a CLP-rendelet szerinti piktogramok kötelezővé válnak a keverékek esetében is. A CLP-rendelet szerinti piktogramoknak az uniós polgárok viselkedésére és ismereteire gyakorolt hatásának új elemzését 2015 júniusát követően kell elvégezni.

4. Következtetés

A CLP-rendelet 34. cikke (1) bekezdésével és ugyanezen témában készült egyéb tanulmányokkal összhangban elkészített ECHA-tanulmány megállapításaira tekintettel nem javasolt a CLP-rendelet szerinti piktogramok megváltoztatása, mivel előnyösebb hagyni, hogy a lakosság megismerkedjen az új egységes rendszerrel és folyamatosan javuljon a vegyi anyagok által okozott károk átfogó ismerete, valamint ösztönözni különösen a háztartási vegyszerek biztonságosabb használatát.

Tekintettel arra, hogy a CLP-rendelet szerinti piktogramok javasolt megváltoztatása az ENSZ-többoldalú összefüggésében kialakított vonatkozó GHS-rendelkezések újratárgyalását tenné szükségessé, jelenleg nem járna előnnyel a címkézésre vonatkozó egyezmények módosítása. Ehelyett ebben a szakaszban a tevékenységnek a tudatosságnövelésre és az ismeretek bővítésére kell összpontosítania.

Következésképpen a Bizottság úgy véli, hogy jelenleg a CLP-rendelet módosítására vonatkozó jogalkotási javaslat nem indokolt, és ehelyett a következőket javasolja:

- tudatosságnövelő tevékenységeket kell előkészíteni és elvégezni annak érdekében, hogy az uniós polgárok biztonságosabban használják a vegyi anyagokat, a tevékenységeket az ECHA kockázatkommunikációs és információs szolgálati hálózatának kell koordinálnia/népszerűsítenie – lehetőség szerint azon határidő előtti utolsó időszakban, amelytől kezdődően a CLP-rendelet szerinti címkézési kötelezettségeket alkalmazni kell a kémiai keverékekre (2015. június 1.),
- a gyártókat és importőröket ösztönözni lehet arra, hogy még inkább összhangba hozzák a termék megjelenését és csomagolását a címkéken szereplő, veszélyességre vonatkozó információkkal,
- ösztönözni kell a tartalom egyszerűsítését és az elrendezés javítását az anyagok és keverékek címkéin (például további iránymutatást kell nyújtani az egyes információelemek kihagyása és az elsőbbségi elvek kapcsán),

- az anyagok és keverékek biztonságos használata ismeretének további elemzésére 2015. június 1-jét követően fog sor kerülni (a figyelmeztető és elővigyázatosságra vonatkozó mondatok is figyelembe kell venni).